

NORGES HØYESTERETT

Den 10. mai 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Webster, Bergh og Høgetveit Berg i

HR-2019-890-U, (sak nr. 19-066782STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Vegard Furdal Bråstein)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke fra domfelte over lagmannsrettens dom i sak om kroppsskade, jf. straffeloven § 273. Spørsmålet er om anken skal fremmes, jf. straffeprosessloven § 323.
- (2) A, født 00.00.1989, og B, født 00.00.1990, ble 19. januar 2018 tiltalt for overtredelse av straffeloven § 273.
- (3) Stavanger tingrett avsa 23. august 2018 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 03.03.1989, frifinnes.
 2. A frifinnes for erstatningskravene.
 3. B, f. 00.00.1990, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273, jf. § 15, til fengsel i 8 – åtte – måneder, jf. straffeloven § 79 bokstav b.

Fullbyrding av 3 – tre – måneder av straffen utsettes med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven § 34.

Varetekt kommer til fradrag med 2 – to – dager, jf. straffeloven § 83
 4. B skal betale erstatning med kroner 9 072 – nitusenogsyttito – og oppreisning med kroner 25 000 – tjuefemtusen – til C innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.»
- (4) B anket dommen. Ankegrunner var bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, saksbehandlingen og erstatningen. Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet og erstatningen for tiltalte A.
- (5) Gulating lagmannsrett avsa 18. februar 2019 dom med slik domsslutning:

- «1. **B, født 00.00.1990, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273, jf. § 15, til fengsel i 1 – ett – år derav 4 – fire – måneder gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven § 34. Dette er en tilleggsdom til Jæren tingretts dom 12. november 2018, jf. straffeloven § 82 første ledd. Til fradrag i straffen kommer 2 – to – dager for utholdt varetekt.**
2. **A, født 00.00.1989, dømmes for overtredelse av straffeloven § 273, jf. § 15, til fengsel i 1 – ett – år og 2 – to – måneder derav 4 – fire – måneder gjøres betinget med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven § 34. Til fradrag i straffen kommer 2 – to – dager for utholdt varetekt.**
3. **B og A dømmes, én for begge og begge for én, til å betale kroner 9 072 – nitusenogsyttito – i erstatning til C innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.**
4. **B og A dømmes, én for begge og begge for én, til å betale kroner 60 000 – sekstitusen – i oppreisning til C innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av dommen.»**
- (6) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og straffutmålingen. Han anfører i korte trekk:
- (7) Lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle. Det er vanskelig å se hva som ble lagt til grunn som bevist med hensyn til As handlinger. To av vitnene opprettholdt forklaringene de ga i tingretten og som medførte at han ble frifunnet. Av tingrettens dom fremgår at ingen av disse vitnene med sikkerhet kunne si at han hadde gjort noe under hendelsen. Dette har ikke lagmannsretten drøftet nærmere. Saken for lagmannsretten sto i vesentlig samme stilling som for tingretten.
- (8) Straffen er for streng. Det må legges til grunn at det var B som var den klart mest aktive under voldsutøvelsen. Dette har ikke lagmannsretten tatt hensyn til, ettersom de to ble likestilt under straffutmålingen. Selv om A er tidligere straffedømt, fremstår en fengselsstraff på ett år og to måneder for strengt.
- (9) I dommen fremgår at fornærmede – overfor personell fra ambulansen – vegret seg for å opplyse om årsaken til volden. Dette viser at det var en årsak, og personen som skrev journalen kunne ha utdypet dette nærmere. Han ble imidlertid ikke avhørt. Lagmannsretten har – på bakgrunn av den usikkerhet som knytter seg til utsagnet – lagt til grunn det faktum som er mest gunstig for A.
- (10) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle. Det anføres i korte trekk at det ikke foreligger noen saksbehandlingsfeil, og at lagmannsrettens straff er forsvarlig. Anken bør ikke fremmes.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten. Han har da ankerett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Anken kan i slike tilfelle bare nektes fremmet dersom utvalget enstemmig finner det klart at anken ikke kan føre frem. En eventuell ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (12) Ankeutvalget finner at anken over straffutmålingen bør tillates fremmet for Høyesterett.

- (13) Når det gjelder anken over saksbehandlingen – domsgrunnene – peker ankeutvalget på at det følger av straffeprosessloven § 40 fjerde ledd at domsgrunnene skal angi «hovedpunktene i rettens bevisvurdering». Dette er utdypet i Rt-2011-172 avsnitt 29:

«Hvilke beviser domfellelsen bygger på, vil ofte fremgå av sammenhengen, men ikke alltid. For saker som har vært behandlet for ordinær meddomsrett, bestemmer straffeprosessloven § 40 femte ledd at domsgrunnene ikke bare skal inneholde en beskrivelse av hva som er funnet bevist, men at dommen også skal 'angi hovedpunktene i rettens bevisvurdering', dvs. hvorfor et bestemt bevisresultat legges til grunn. Det som først og fremst kreves, er at det blir redegjort for de springende – dvs. sentrale – punkter ved bevisvurderingen, og kort angitt hva som har vært avgjørende, se Rt-2009-750 avsnitt 75 og Høyesteretts dom 6. januar 2011 (HR-2011-31-A) avsnitt 11. Høyesterett har i Rt-2009-750 avsnitt 76 uttalt at § 40 femte ledd 'bør anvendes analogisk for lagmannsrettens bevisvurdering under reaksjonsspørsmålet'. Samtidig er det imidlertid presisert at den omstendighet at det ikke er gitt en tilstrekkelig begrunnelse for bevisvurderingen, sjelden vil være opphevelsesgrunn. For at en mangelfull begrunnelse av bevisvurderingen skal føre til opphevelse, må sentrale punkter i denne bli stående uforklart, se Rt-2009-1439 avsnitt 27 og Rt-2009-1526 avsnitt 35–37.»

- (14) I saken her, hvor A er frifunnet i tingretten, men domfelt i lagmannsretten, må det vurderes om det må «gjøres nærmere rede for bevisvurderingen i tilknytning til de omstendighetene der lagmannsretten har konkludert annerledes enn tingretten», jf. HR-2018-2109-U avsnitt 12.

- (15) A har selv forklart at han og B var sammen med fornærmede under den aktuelle episoden. Det springende punktet var om A deltok i voldsutøvelsen. Tingrettens begrunnelse for frifinnelsen er slik:

«Når det gjelder A er retten pga. det strenge beviskravet som gjelder kommet til at han må frifinnes. Vitnet Borlaug var ikke sikker på at han så A slå eller sparke. A nektet for det i sin politiforklaring, og at B forklarte at det var A som sparket kan ikke tillegges avgjørende vekt. Andre bevis foreligger ikke mot A.»

- (16) Lagmannsretten la derimot til grunn at B og A utøvet volden mot fornærmede i fellesskap:

«For lagmannsretten er det uklart hvem av de tiltalte som utførte de enkelte voldshandlinger. Dette er likevel ikke avgjørende siden det straffbare forhold omhandler kroppsskade eller medvirkning til dette. Begge tiltalte har selv handlet forsettlig i forhold til å utøve vold og påføre skade, og begge har forsettlig styrket den andres forsett ved at de sammen utøvet vold. Ett vitne forklarte at begge de tiltalte var aggressive og ropte og skrek til fornærmede og et annet vitne forklarte at begge var like aktive i den fasen dette vitnet observerte volden. Dette finnes bevist. Det er tale om psykisk medvirkning, og fysisk medvirkning ved at den enes vold har vært med å forhindre fornærmede fra å flykte fra stedet. Så lenge de tiltalte sammen har utøvet vold, og ingen av dem har utøvet mer omfattende vold enn det den andre forventet, må de dømmes for vold eller medvirkning til dette. Uten at det har avgjørende betydning, legges det til grunn at B var mest aktiv. Men tatt i betraktning at A medvirket både fysisk og psykisk, og ikke forsøkte å begrense Bs voldsbruk, anses de som likestilte ved straffutmålingen.»

- (17) Etter utvalgets syn gir begrunnelsen en tilstrekkelig dekkende redegjørelse for hvorfor lagmannsretten har funnet det bevist at straffbarhetsvilkårene er oppfylt også for A. De sentrale momentene i bevisvurderingen fremgår klart av redegjørelsen, og lagmannsretten har også trukket frem de forhold som har vært avgjørende for bevisvurderingen.

- (18) Ankeutvalget finner det det på denne bakgrunnen enstemmig klart at anken over saksbehandlingen ikke kan føre frem. Det er heller ikke andre grunner til å samtykke til

behandling av denne delen av anken i Høyesterett. Saksbehandlingsanken tillates derfor ikke fremmet, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd.

S L U T N I N G

Anken over saksbehandlingen tillates ikke fremmet.

Anken over straffutmålingen tillates fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Bergljot Webster
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)